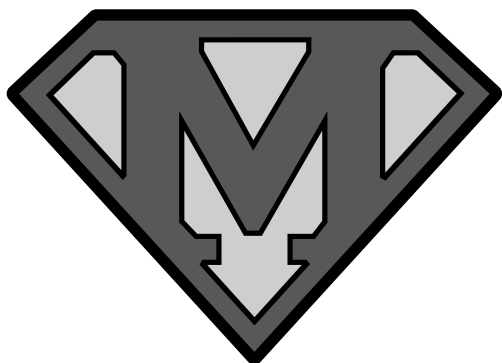

JELICA
GREGANOVIĆ

Zovem se

MAMA

■ Laguna ■

Copyright © 2016, Jelica Greganović

Cover illustration copyright © 2016, Dobrosav Bob Živković

Illustration copyright © 2016, Dobrosav Bob Živković

Copyright © ovog izdanja 2016, LAGUNA

FSC

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Vidu, Zarji i Vuku.
Mama

Sadržaj

Beba	9
Carevi i carice	17
Nulanulasedam	25
Volim seks...	33
Zovem se Mama	41
Nositi ili biti prenesen	47
Mesec se zove Sebastian	55
Mamama.	65
Relativnost vremena	73
Ko preživi, pričaće	79
Cilj br.1	87
Kobra i Lotosov Cvet	95
Nastavak priče	105
Vučja posla	111
Oni i Mi	119
Princeza	127
Zimovanje	133
Prvi dan	141

Moda na delu	.149
O sisama i sisanju	.157
Multifunkcionalna	.163
Majka za poneti	.173
Kaži mi kakvo ime da ti dam	.179
Bregzit i transvestit	.189
Drakule, olovke i ostali insekti	.197
Ponavljači	.205
Stanje vrlo vanredno	.213
Kako da ne	.219
Vapaj napuštene Roditeljice	.225
Stanje nad stanjima	.231
Noćni život	.239
Muke po kockama	.247
Ostavljanje	.255
Uradi sam	.265
Sveta voda	.273
Dubl za zlato	.281
Smanjeni svet	.289
Trep	.297
<i>O autorki . . . . .</i>	<i>.303</i>

Beba

ovo je priča za sve roditelje, saborce, bratstvo bez sna

Ovo je priča za sve roditelje, saborce, bratstvo bez sna. Ovo je kratka borba protiv onog čipa za zaboravljanje koji nam je ugradila Majka Priroda, jer kad bismo se sećali svega što smo proživeli sa decom, natalitet bi još drastičnije padao.

Prvo – čari trudnoće. Baš tada mi se tako spavalo na stomaku gde je komotno mogao da se posluži ručak za četiri osobe. Nisam mogla da dohvatim pertle, izuvali su me i kotrljali uokolo. Spavala sam gde god me naslone. Oblačila sam dvosobne šatore sa kamp odeljenja prodavnica sportske robe.

Onda porođaji. Vojska saborkinja u tačkastim, državnim spavaćicama na preklop, sa mastiljavim pečatom bolnice na grudima. Zato da neko slučajno ne mazne tu dragocenu kreaciju, kao uspomenu na divno provedeno vreme u cenjenoj instituciji. Dobro, to neću detaljnije opisivati jer tu apsolutno poštujem podsvesnu naredbu Majke Prirode: „Zaboravi!“ Zaboravila.

E, onda donesete kući bebu. U bolnici sve to nekako drugačije ide, a kod kuće počinje prava priča. Naročito ako je to prva beba. Da voziš auto moraš da polažeš

---

ispit, da ti daju čoveka u ruke i da ga gajiš, ne treba ti ništa, nema teorije, samo usputno učenje u praksi. Stavili mi tako bebu u krevetac. Podrazumevaju se jastučići, ćebence na slončice, karnerići i šleper plišanih igračaka za slučaj da tek rođena beba poželi da se poigra. Zagrlili se i gledamo zaljubljeno u naslednika. I baš tada je on otvorio oči, pa kad je zaurlao kao vatrogasna sirena, zajapurio se kao cvekla... Romantika je pukla kao balon od sapunice. Auuu... Gladan? Žedan? Piškio? Kakio? Dosadno mu? Beba urla, titla nema, a ti se snađi.

Tu negde počinje doba nespavanja. Bauljali smo kao aveti po kući, bila sam sposobna da spavam stojeći, bilo gde, bilo kada. Grčevi, čajevi, zubići, rastu, rastu, kao da smo ajkulu napravili a ne čoveka, kraja nema. I tako tri bebe, jedna za drugom. Živeli smo kao šišmiši. Tako smo verovatno i izgledali.

Sećate li se kupanja bebe? E, to je tek spektakl. Najstrašnije pojave na Balkanu su promaja, mraz i prehlada. Oni su, istorijski dokazano, izazivali najveće pogrome u ovom parčetu sveta. Shodno tome, kupanje bebe, odnosno svlačenje iste i njeno potapanje u vodu, više su no rizični poduhvati. Mi smo bebu kupali u sobi. Temperatura bar sedamdeset pet stepeni, kao u švedskoj sauni. Lipti znoj sa nas, sve nam igra pred očima, sudaramo se, spotičemo o peškire, merimo dvadeseti put temperaturu u kadici. Ako dolijemo još malo tople vode, pa dodamo malo zeleniša, supu možemo da skuvamo, komotno. Kupanje se izvodi zalivanjem i polivanjem.

Jašta, mora da se pazi da šampon ne uđe u oči, da beba ne viri previše iz vode, da ne sklizne u bezdan kadice, da je ne odnese cunami vode duboke pet prstiju. A onda, uz dramatičnu najavu, muž širi peškiri i napeto čeka, dok ja, olimpijskom veštinom, dižem bebu iz vode i najkraćim mogućim pokretom ubacujem je u naručje peškira. Prolazno vreme bolje nego dan ranije, odlične 0,23 sekunde.

Slična pojava su oblačenja za šetnju, jesen, zima, proleće. Ako obučeš prvo sebe, skuvaćeš se, ako obučeš prvo bebu, ona se dinsta dok se ti oblačiš, ako se oblače tri mala deteta i nas dvoje – razvod je na pomolu. Kad se samo setim onih malečkih cipela, ne možeš u ruku da ih uhvatiš, a kamoli pertle da im vežeš, a dete mrda li mrda. Rukavice, one male, malečke, čik uguraj ruku detinju unutra bez težih povreda. A kad ti uspe, za nekoliko minuta vidiš da su i ruka i rukavica mokre u ustima vesele bebe. Sve druge bebe su imale cipelice na nogama, one lepe, plave, roze, na mašnice, na lepotu, samo moj sin ih je stalno žvakao, prvo zajedno sa nogom, a onda sa noge visi čarapica srozana, a on mulja cipelu u ustima. Doba puževa.

Posle toga stiže vreme mobilnosti. Tek tu počinje zabava, pet godina nisam kafu popila, ni jela ljudski. Taman dignem šoljicu i... saspem je za vrat, jer neki od potomaka upravo sebe dovodi u smrtnu opasnost. Padanje sa kauča, veranje u saksije, stolnjak za čoše pa vuci! Pražnjenje fioka, okretanje vazni. Tada smo živeli

---

na visokom nivou, sve je bilo, kao po Efraimu Kišonu, na bar dva metra iznad poda. U našem krevetu gužva, usred noći, kada zaspiš i padne ti pažnja, ekipa počinje da se ušunjava. Ujutru krevet pun kao oko, oni spavaju kao anđeli, mi se noktima držimo za rubove. Podočnjaci do poda.

Kasnije dolazi vreme igračkaka. Cela kuća se pretvara u poligon. Jeste li nekada u mraku stali na lego kocku? Kakva japanska kazna!? To se zove bol! Obaška što ne smeš da drekneš, jer oni konačno spavaju. U fotelja-ma automobilčići, u kupatilu kante, patkice i lopatice, monstrumi, njihova oprema, lutke i njihov miraz, kao u najboljih udavača. Žmu je jedared tako nedelju dana hodao, cackleći se, na posao. Izmislili fantomi lutku koja ima svoje šljaštice, prašinu neku svetleću, kao ona je vila, a to čarobni prah. Odlično! Svi smo brzo bili začarani, svetleli smo u mraku, a to čudo ni da očetkaš, ni da opereš. Jedno jutro sam se probudila sva na čoše. Celu noć sanjala ale i aždaje, svaki atom me boli. Naravno, u našem je krevetu neko zaboravio Betmena, sa rogovima na glavi i šiljcima na super rukavicama i narebrenim plaštom.

Sećate li se dečjih rođendana, iz tih perioda odrastanja?! Prvo je muka bila da ne pojedu plastične kašike, žvakali su jedni drugima uši i ramena, kasnije su jurcali naokolo kao popareni, cičali i zavlačili se svuda, ne možeš da ih navataš za duvanje u svećice na torti, a onda drama – uvek još neko želi da duva u svećice, nema veze

---

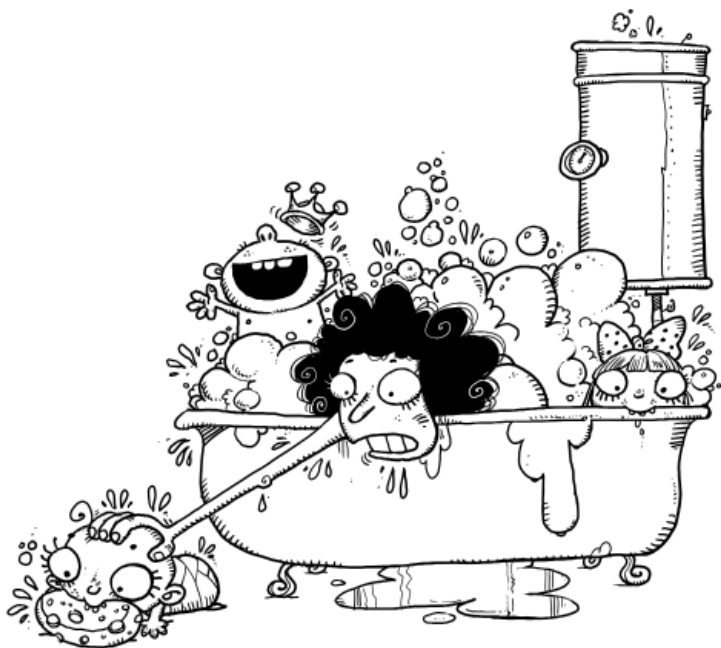
što mu nije rođendan. Palili smo svećice po deset puta, a oni su duvali, duvali, dok celu tortu ne ispljučkaju i oduvaju sve ukrase i šećere šarene.

Svako kretanje na put je bilo ravno većoj seobi naroda. Kakvi Stari Sloveni, oni su imali bitno manje stvari od nas. Odlazak na more je ličio na emigraciju. Nosi se sve, sve je neophodno. Cipela dovoljno za stonoge, krokodili, čamci, kantice, ajkule, sve na naduvavanje što postoji. Kompromisa nema, sve im treba. Zimovanja smo ređe trošili u ta doba odrastanja. Imali smo premalo ruku.

Sad smo porasli. Sad jurčaju svuda, navataj ih ako možeš. Ponekad pomislim da i nije bilo tako loše kada su mileli po podu i žvakali tepih. Ćerka je tada izgrizla sto u dnevnoj sobi, još nosi tragove malečkih zuba. Žao nam da ga menjamo. Sto je tu, ali nje nema. Ni njih dvojice. Razleteli se. Ne možeš da se natelefoniraš, da ih prebrojiš. Samo nestaju.

Ako je ovo čitao neko ko još dece nema, molim da sve odmah zaboravi, u cilju produžetka ljudske rase. Nije to baš sve tako. Šalila sam se ;-)

Carevi i Carice

*lako je carevima, ja bih na to mesto
kuda oni peške idu išla i na rukama*

Ima jedno mesto koje se u narodu zove *jedno mesto*, a poznato je i kao ono na koje i carevi idu peške. Za careve ne sumnjam, ali što se carica tiče pouzdano znam da one tamo ne idu. Ni peške, ni bilo kako. Od trenutka kad dobiju bebu, carice prestaju da obavljaju prirodne potrebe do te mere da i Majka Priroda ostaje zbunjena tom sposobnošću. Koja je proširena i na sve ostale aktivnosti vezane za jedno *jedno mesto*.

Uzmimo na primer mene. Od trenutka kada sam rodila Prestolonaslednika, veze između mene i sanitarnih čvorova su dramatično oslabile. Posle čina rađanja, obavljenog carskim zahvatom, prvo su me tamo vozili, onda ispod miški nosili, a potom sam i ja do dotične prostorije bauljala, držeći se za zidove kao šišmiš sa poremećenim centrom za kretanje. Moj san je bio da se vratim kući i konačno dočepam čestitog tuša, lavaboa i ostale prateće kupatilske keramike. Što je, naravno, već spadalo u higijensku fantastiku, jedino što mi to niko nije javio.

Povratkom kući sa bebom ispod miške, upisala sam se u klub nekorisnika toaletnih prostora, odnosno u

---

podsekciju rekordera u kratkom zadržavanju u pomenutim stambenim segmentima. Moj prvi pokušaj da se istuširam kao čovek prekinuo je neljudski krik ljudskog bića koje sam donela na svet. Ne sećam se koja muka ga je tada pritisla, ali u tom trenu mi se ugradila strava od tuša kao takvog. Ni ostale moje prirodne potrebe se nisu bolje provele, kao da mu je neki unutrašnji alarm bio navijen tako da drekne svaki put kad bih ja poradi sebe krenula tamo gde carevi, blago njima, idu peške. Jer, ma kako išli, oni tamo ipak stignu i sobom se pozabave, za razliku od carica majki. One mogu da se do daljnjeg pozdrave sa *jednim mestom* i sa svim ostalim pratećim programom. To su mi, uostalom, vrlo brzo i objasnile. Grupica mojih drugarica, koje su već izvršile razmnožavanje, skoro se podavila od smeha kad je čula moje higijenske snove. Objasnile su mi da se to radi samo ako imaš prolazno vreme bolje od svetskog prvaka u sprintu sa preprekama, kog juri krdo gladnih geparda. Izvesni produžeci mogu da se izbore pod uslovom da mladunče dokotrliš u kupatilo, pa pola tebe bude u tuš-kabini, a druga polovina merka da se produživaču vrste nešto ne desi. Ili se jednom rukom sapunaš, a drugom mu vraćaš cuclu u usta dok prvom nogom loviš ravnotežu, a njenim parom ljuškaš ono u čemu beba leži.

Činilo se da će se sve poboljšati kada potomak izađe iz horizontalnog položaja. Makar da sedi. Nije radilo. Čak je bilo još gore, jer ga je gravitacija svako malo uznemiravala. Taman ja da pokvasim glavu, a dete mi

---

se samo od sebe prevrnulo i leži kao bespomoćna bubušvaba. Podignem ga i fiksiram među jastuke dovučene u kupatilo, opet odvrnem vodu, a on se zabô na glavu. Presamitila ga gravitacija kao perorez. Na svu sreću, bar mi se tako činilo, uskoro je uspeo da se izbori i uspravi, što ga je lansiralo u dubak. Tek tada sam shvatila da mobilne bebe i nisu tako zahvalna pojava kada se radi o kombinovanju sa pokušajem odlaska u kupatilo. Taman ja stanem pod gorepomenuti tuš, a Prestolonaslednik se zaglavi u vratima ili uspe i da se prevrne, s tim što je tada, sa dupkom u kombinaciji, već izgledao kao mali vanzemaljac koji nikako da se snađe na našoj planeti.

Da sam tada znala koliko je sve to dobro, ja bih uživala u svojim makar donekle uspešnim pokušajima da ostvarim ljudsko pravo svakog čoveka na ličnu higijenu. Naime, za Prestolonaslednikom su stigla još dva primerka malečkih ljudi. E, to je tek bila zabava. Jedan je ležao u kolecvi, drugi se kotrljao u dupku, a treći je jurcao naokolo i pentrao se gde god mu je uspelo, potvrđujući podatak da ljudi i šimpanze imaju zajedničke gene, sve sem jednog. U tim uslovima je i pranje ruku bilo podvig ravan obaranju rekorda u pentranju na Himalaje. Uz to sam im falila, raznoraznim povodima, baš kad sam sebi bila najpotrebnija.

Stvari su se njihovim rastom pogoršavale, prosto sam sanjala vremena kad im je jedini protivnik bila gravitacija. Nju su do te mere savladali da me je prosto strava vatala svaki put kada bi se između njih i mene preprečila

---

zatvorena vrata. Naročito kupatilska. Tada su im takve stvari padale na pamet da je Holivud prosto plakao za njima, jer su akcioni filmovi koji se tamo snimaju bili čisti amaterizam za troje vrlo maloletnih koji su harali mojom svakodnevicom.

Ipak, na jedno sam mogla uvek da računam. Kad god bih ušla u kupatilo, bar jedno od njih bi dreknulo: „Mama!!!“ Uostalom, zašto bi mama mogla da ima makar pet minuta, za prirodne potrebe neophodnih? Tada, baš tada su im na pamet padala i sva pitanja koja su ih do tog trena zaobilazila. Nije pomagalo ni zaključavanje. Kroz ključaonicu kupatila su recitovali egzistencijalna pitanja, tipa: „A je l' ja moram danas da uradim domaći?“, „Gde je moj donji deo trenerke?“, „Ko je uzeo moju loptu?“

Činjenica je da su u jednom trenutku porasli i izgledalo je da će stvari konačno stići na svoje mesto. I jesu stigle. Samo na pogrešno. Ja sam i dalje bila bez mogućnosti pristupa kupatilu. Ovog puta sasvim. Za njega se tuklo, čupalo i oko njega svađalo troje pubertetlija. Kupali su se dan i noć. Plaćali smo račune za vodu kao da imamo olimpijski bazen u stanu. Parfeme su pili, mackali se, toliko se češljali da je pravo čudo što im je ijedna dlaka na glavi ostala, preoblačili se pet puta dnevno, trošili struju kao Diznilend...

Ja sam se za to vreme držala za kvaku kupatila i sanjala kako se tuširam, možda ponekad i kupam, kako ne moram da istrčavam iz kupatila šamponom zapenušane glave kao da me je poslednji stadijum besnila spopao.

Maštala sam o lavabou u kom nema pola terena zemlje i trave donesene sa fudbalskog treninga. O kupatilu bez izmaglice mirisa i dušegupke dezodoranasa, kupatilu koje ne izgleda kao poprište biološkog rata. Ma, sanjala sam o kupatilu kakvom god, samo da je kupatilo i da me u njega puste bar na minutić. Jer, što su oni bili veći, to je za mene manje mesta u kupatilu bilo.

Lako je carevima, ja bih na to mesto kuda oni peške idu išla i na rukama. Samo da ga se već jednom dočepam.

Nulanulasedam

ne daj bože šta ti mama sluti

Ja sam majka moderna. Izuzetno. To sam odlučila da budem onog trena kada sam ugledala svoju prvu, zgužvuljanu od porođaja bebu. Prosto sam se sebi zaklela da nikada neću dozvoliti da ga kao moji roditelji proganjam danonoćnim kvizom: „Gde si pošla? S kim ideš? Kad se vraćaš? Je l' ima tamo neki telefon? Gde je to kuda ideš?...“ U dete treba imati poverenja, dati mu slobodu koju zaslužuje, ne daviti ga. Biti prijatelj sa njim, ne proganjati ga pitanjima i sumnjama.

Tako je i bilo, Prestolonaslednik je dobio moje puno poverenje od prvog dana. Naročito zato što, od tada pa izvestan broj meseci, nije mogao da se mrdne bez moje pomoći. Jeste da sam tu i tamo morala sve vreme da visim iznad njega, jer se nikada ne zna šta bi bebi moglo da padne na pamet. Kada je promileo po kući, ja sam opušteno trčala za njim, ne ispuštajući ga iz vida, jer je u to vreme ušao u oralnu fazu, što je značilo da je sve sa čime se susreo probao da strpa u usta ili bar prožvaće. Mnogo lakše mi je bilo kada smo ga stavili u dubak, bar nisam morala da živim u stresu da ću da nagazim rođeno dete. Oralna faza nije jenjavala, s tim

---

što je sada mogao da uspostavi balavi kontakt sa mnogo više predmeta. Uz to, mnogi od njih nikako nisu bili predviđeni za trpanje u usta, zbog čega sam morala, naravno sa punim poverenjem, da mu otimam varjače kojima je pokušavao da iskopa organe za vid, kutije krema čija sadržina je na njega purgativno uticala, i sve sitnije od krupnog. Uopšte, s nogu sam spadala jureći za njim i dupkom, sanjajući kako mu skidam par točkića sa istog i tako ga prihvatljivo usporavam.

Baš negde kada je Prestolonaslednik postao samostalno mobilan, zbog čega je meni adrenalin skočio na nivo svih stvari koje smo morali da podignemo izvan njegovog dometa, pojavila se još jedna beba, a za njom još jedna. Rode su spadale s nogu pokušavajući da samo s nama izađu na kraj. Naravno da sam prema svima bila krajnje tolerantna, savremena, puna već više puta pomenutog poverenja, i to do te mere da sam i danju i noću spavala s oba oka širom otvorena da mi slučajno ne bi promaklo neko njihovo kretanje. Onda kada bih uspela jedno oko da zatvorim, sve troje, za kretanje osposobljenih, upadali su u naš krevet i omogućavali nam da ne spavamo uopšte. Što je izuzetno uticalo na naš nivo tolerancije.

Iako se činilo da se vuče kao gladna godina, vreme je ipak bez pitanja prolazilo, zahvaljujući čemu su naši mladunci postajali sve pokretljiviji, i u skladu sa tim iskazivali težnju ka sve većoj samostalnosti. Čemu smo mi, naravno, sa razumevanjem izlazili u susret. Jedino

---

što sam ja morala da delim svoju ličnost, pokušavajući da utvrdim gde mi je najstarije dete koje je odskitalo u susednu ulicu, šta se dešava sa srednjom i mlađim koji hoće u dvorište zgrade sami i šta ako odatle odgalopiraju na susedni kontinent. Da ne pominjem školsko dvorište u kom su se uskoro okupljali i bivali, iako je bilo potpuno jasno da ga ne vidim sa naših prozora. Probala sam, doduše, da to prebrodim putem balkona, ali sam se skoro strmeknula sa istog, tako da mi je ostalo samo da se mirno nerviram čekajući da se slobodna bića konačno dovuku kući.

Moja liberalnost i druželjubivost prema deci je rasla zajedno sa njima. Naročito kad su prevazišli ulice i dvorišta u neposrednoj blizini našeg stambenog objekta. Čim su krenuli u tutanj po gradu, obaška u večernje-noćnim satima, ja sam prosto skandirala od radosti. Moje srce je radilo u troskocima od ponosa što smo odgajili samostalnu decu, sposobnu da se orijentišu u svim prostorima i klimatskim uslovima, još kad bi mi rekli kuda idu, s kim, kad će da se vrate i gde je to kuda su pošli, mojoj sreći kraja bilo ne bi.

Na svu sreću, za razliku od vremena kada sam ja bila njihovih godina, izmišljeni su mobilni telefoni. Oni, između ostalog, služe da opušteni roditelji provere gde su im deca. Problem je samo u tome što ti telefoni rade kad deca na njima satima pričaju sa društvom, slušaju muziku, gledaju filmove, igraju igrice, ali kad ih otac ili majka pozovu – ne rade. Ili im se ne čuje zvono ili